

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Hetekenként és kiadónként:
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postafelrakóépítési csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN HÉTEN

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.

Külföldre: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P.

Budapest, 1941.

XXII. évfolyam, 44. szám.

Október hó 31.

Tizenkilenc éve

annak, hogy Mussolini feketéingsései végrehajtották a „Marecia su Romá”-t, azaz megkezdtek Itália átformálásának hatalmas művét. Ez az átforgalmazás valóban korszerűalkotó volt: megülődött lélekkel, megacélosodott akaratral töltötte el a Duce népet, amely ezzel a békés teremtő munkára és a hősi katonai véréldozatokra egyformán felkészült. A fasizta Olaszország ragozó tettekkel bizonyította be, hogy mindkét irányban teljes mértékben meg tudja oldani a modern kor által felvetett problémákat. Az újraépített Róma, a termékenyelt mozarok helyén épült városok, rögös buzatáblák hirdetik az olasz munka akadályt nem ismerő erejét, a harcterének, tengeren és légi csatláiban kivívott győzelmek pedig a fasizta lélek hősiességét. Magyarország, amelynek igazát elsőnek Itália és lánglelkű vezére ismerte el, meg se mertettük, őszinte együttérzéssel bizik a kivándorló község nagy győzelemben, amely a bolsevizmus elleni keresztshadjáratban még jobban összekovácsolt testvéri államoknak méltó helyet fog biztosítani az új Európában.

A költségvetésről,

amelynek számszerű adatait a pénzügyminiszternek a költségvetés benyújtásakor elmondott hatalmas beszéde kapcsán ismertettük vázlatosan, ezen a helyen is kell néhány szót rólanunk. Meg kell állapítanunk róla, hogy a lehetőségek határain belül maradéktalanul teljesít azokat a követelményeket, amelyek a mai rendkívüli idők az eszméi költségvetéssel szemben fellálltanak. Az 1942. évi költségvetés ugyanis nemcsak gondoskodik a hová védelem költségeinek fedezéséről, de eleget tesz a nem fejeves hová védelem feladatainak is; azaz beruházásokkal a termelő munka szinte végtelen lehetőségeit biztosítja és kielégíti a szociális szempontokat is, megoldva az éten felmerülő problémák hosszú sorát. A termelő munka ütemének fokozása és a szociális igazságtétel szorgalmazása indította a kormányt arra, hogy a földművelésügyi tárca kiadásaira az előző költségvetés tételének közel háromszorosát irányozza e16. A falu népe hálaival és szeretettel veszi tudomásul ezt a tény: bátran merjük a nevében leszegezni, hogy a ma-

gyar föld szerelmesei is tudni fogják a maguk kötelezettségét; kapva-kapnak az erősen kiszélesített költsegvetés folytán előtűnik megnyíló

szakismeret-szerzési lehetőségeken; több tudással, igaz lelkiismeretességgel és az ősi földszerttel fogják kezelni a kezükön lévő áldott rögöt,

hogy az ország ne csak földrajzilag nagyboddjék, de gyarapodjon erkölcsi értékekben és anyagi javakban is . . . b. k.

Székesfehérvárott nagyszabású gazda- és szövetkezeti napot rendez a Falu-Gazdaszövetség

A Falu-Gazdaszövetség tudvalévően ezévi augusztus hó 31-én Balatonfüreden Széchenyi Gazda- és Szövetkezeti Napot rendezett, amelynek keretében nagy magyar agrárszövetkezeteink értékes kiállításban számoltak be a gazdatársadalom érdekeit szolgáló munkásságukról és annak eredményeiről.

A nagyszabású gazda- és szövetkezeti napnak, amely az első nyilvános megnyilatkozása volt a Falu-Gazdaszövetség és a vezető agrárszövetkezetek között a Szövetség fennállása óta meglévő, de ujabban intézményesített szoros együttműködési megállapodásnak, olyan hatalmas és átvő sikere volt, hogy a Falu-Gazdaszövetség e gazda- és szövetkezeti napok sorozatát rendezését határozta el.

A következő november hó 9-én, Székesfehérvárott, az ősi koronázó városban rendezi és napirendjére a gazdatársadalom legidőszerebb kérdéseinek megvilágítását tűzte.

A legnagyobb magyar tanításai jegyében megtartandó ünnepség harmas célkitűzést szolgál: Elsősorban is meg akarja mutatni azt az utat, amelyet — érzelmeiben, gondolkodásában — a mai megpróbáltatások időben a magyar gazdatársadalomnak követnie kell. Ugyanakkor rá akar mutatni azokra a nehézségekre is, amelyek ezen az uton eleget törőlnak és amelyeknek eltávolításához az arra illetékesek segítségére van szükség. Másodszorban erősíteni kívánja a gazda-öröndatokat, amely a mai idők előírta áldozatkészség vállalása mellett szót kér a gazdatársadalom számára a sorsdöntő kérdésekben; végül

a szövetkezeti gondolat és a szövetkezés eredményeinek felsorolásával be akarja bizonyítani a gazdatársadalom előtt, hogy a társadalmi felmelegedésnek és gazdasági megerősödésnek hatalmas eszköze áll rendelkezésre a szövetkezésben.

A nagy érdeklődésre számot tartó székesfehérvári Széchenyi

Gazda- és Szövetkezeti Nap-nak, amelyet a nagyszerű Szent István-teremben rendez a Szövetség, a következő tárgyszorozata van:

Elnöki megnyitó, mondja Mayer János, m. kir. titkos tanácsos, a Falu-Gazdaszövetség elnöke; „A magyar gazdatársadalom mai kötelezettségei”, előadja Krúdy Ferenc országgyűlési képviselő a Falu-Gazdaszövetség ügyvezető-alelnöke; „A gazdatársadalom és a szövetkezeti mozgalom”, előadó Tölke István, a Székesfehérvári Gazdakör elnöke; „A nemzet biztonsága és jövője”, előadja Czernann Antal dr. országgyűlési képviselő. Végül: Hozzászólások.

A nagyszabású ünnepségen természetesen képviselietni fogják magukat mindazok az agrárszövetkezetek is — a Hangya Központ, az Országos Központi Hitelszövetkezet, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezele, a Futura, az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ és a Magyar Gazdák Biztosító Szövetkezele, amelyeknek összefogó társadalmi szerve az ünnepségre rendezte „Falu” Magyar Gazda és Földművelés Szövetség.

A balatonfüredi és székesfehérvári gazda- és szövetkezeti napokat Kaposvárott, Győrött és Szombathelyen követik hasonló megmozdulások.

Fogjon össze a drágaság ellen a termelő, a fogyasztó és a kereskedő

Győrffy-Benyel Sándor közellátási miniszter október 25-én rádió útján az alábbi beszédben szólította fel a magyar társadalmat a drágaság elleni küzdelemre:

Magyar Végreim! A mult hó derekán, amikor Magyarország Főméltóságú Kormányzója engem a közellátási miniszterium élére állított, az éter hullámain keresztül ismerttem közellátási tevékenységem célkitűzéseit és irányvonalát. Arra kértem fel akkor arról a helyről magyar Végreimeit, hogy az igazságos közellátás biztosítására irányuló nehéz munkámban áldozatos és megértő lélekkel támogassanak.

Azóta eltelt 4 hét tapasztalatai azt mutatják, hogy a haszonéhes árdrágítók és a zugforgalom frontjának megtörése kemény, elszánt harcot igényel. A forgalombahozatal céljára rendelt közzükségleti cikkeket sokan eltikolják, elrejtik és arra spekulálnak, hogy a mesterséges készlethiány feloldása révén áremelést, árdrágítást kényszerítenek ki és hogy így, módon legálisan szipolyozhassák ki vásárlóikat. Ezekkel párhuzamosan felbukannak a zugforgalom híneki, akik elképzelésben magas árakat szabnak a közzükségleti cikkekről és a méltányos hasznót sokszorosan meghaladó nyereséggel uszorzák ki a kishitű és megtevésztett vásárlóközönséget.

Azokban okozója ennek részben maga a vásárlóközönség is! Mert hiszen kétfőn áll a vásár a zugforgalomban is. Nem tudná szédülőn magas áron az ugynevezett zug-, vagy feketeforgalomban eladni portékájak az elvetemült árus, ha nem találma kishitű, megtevésztett vevőre. A vevőközönség jóváesése talán nem is tudja, hogy az ilyen, hatóságí árabon felüli, drága vásárlásaival nem is részesevé lesz a gazdasági rend feljogdítására irányuló árdrágító büntözések.

De nemcsak a mérhetetlen haszonlesés sugalmaz ilyen, hivatalból földüzendő, egészszórtelen árreljezéseket, hanem bizonyos elvetemült kezek azért vásárolnak fel galád módon elsőrendű közzükségleti cikke-

Két, hogy azokat a forgalomból elvonják és hogy ezáltal zavart okozzanak.

A vásárlóközönség jórészt azért tiltkolja a hatóságok előtt a zugforgalomban árusítók és árdárgítók nevét, mert attól tart, hogy máskor nem fog ártani. Vagy pedig azért nem jelenti fel az árdárgítót, az uszorosokat, az üzérkedőket, az árulalmozókat és a rejtgetőket, mert nem tartja magát erre illetésnek és mert közönyös.

Ez pedig mindkét esetben azt jelenti, hogy az árdárgítás ellen folytatott harcunkban a közönség egyrésze kárhözátosan megadja magát az esztelen drágaságnak.

Magyar Véreim! Katonafiaink messze Keleten haláltárgyvető bátorsággal küzdenek a szebb és boldogabb magyar jövődjéért. Hősiessen állják a kemény harcok hosszú sorozatát és minden vonalon győzelmet aratnak, mert nem ismernek megalkuvást és nem adják meg magukat soha.

Országunk közellátási nagy küzdelmébe is ez a megalkuvást nem ismerő harcos magatartást és a megadást nem tűrő, győzni akaró szellemet kell bevinni. Erre hívom és kérem fel minden magyar véretem.

Álljatok mellém a csalatosa és árulrejtés és az árdárgítás elleni nehéz harcban. Közönyösöget, nemtörődömséget félretéve, fogjon össze az egész becsületes magyar társadalom nekünk a saját öns, hanem a hazá érdekeiben is. Az árulrejtés és árdárgítás sokféle hidrájt egyesült erővel minél előbb ki kell irtanunk. Minden ártullépést, áruuszort, árulvonalat, bűnös kézelialmozást és árdárgító üzérkedést haladéktalanul fel kell jelenteni a hatóságoknak.

Az ilyen feljelentések megtehetőek akár írásban, Budapesten is, vidéken is. Budapesten a főkapitányságnál, a kerületi kapitányságoknál, a közellátási rendszert főkezelőnél és az Árkormánybiztoságnál; vidéken pedig a rendőrségen, a főszozlabrónál, a szoljabráknál, a jegyzőnél, a községi előjáróságokon és a kereskedelmi hivatal kirendeltségeinél, illetve a közellátási hivataloknál lehet és kell a visszaleléteket feljelenteni.

Gondoskodtam arról, hogy ezek a feljelentések a legnépvidek időben belül nyerveken kivizsgálást és elintézték. Minden beigazolt ártullépést, áruuszort, árulrejtést, a községi elintézték a forgalomból bármilyen módon történő bűnös elvonását, egyszóval az árdárgítást drákói szigorral fogja megtorolni.

És hogy a becsületlen és zű, hazafiasan gondolkó magyar véreim drágaság elleni küzdelmé megkínnytsem, ezért a hatóság állrendezést országos viszonylatban utjászerveztem. Minden városban és minden faluban megállapítottam és megfellelően kifüggesztettem a helyi legmagasabb árakat. Ezek az árak jelentik az ármegeállítást legfelső határát.

Arra kérem tehát hazánk sorsát szívén viselő minden magyar véretem, hogy legyen részesevé annak az elszánt küzdelmeknek, mely harc lesz a drágaság ellen és harc lesz mindnyájunk könnyebb, jobb és biztosabb megélhetése érdekében.

A magyar belső árvevonal akkor lesz méltó diadalmas külső árvevonalhoz, ha a termelőik, a kereskedők és a fogyasztók összefognak a drágaság ellen és egyesült erővel egyszóval közellátási szellemet teremtenek a közs. cél: nagy magyar hazánk jövője érdekében.

ÁTÉRTÉKELIK A HADIKÖLCSÖNÖKET

Romény-Schneller Lajos pénzügyminiszter, — mint azt a Vasárnapi előző számában jeleztek — a képviselőház október 23-iki ülésén törvényjavaslatot nyújtott be az 1914—18. évi hadikölcsönkönyveink átértékeléséről, valorizálásáról. Ez a törvényjavaslat 20 ére huzódó kérdést old meg, még pedig a lehetőségek korlátain belül az igazságosság, méltányosság szempontjainak legmesszebbmenő figyelembetevélésével és a szociális gondolat érvényjuttatásával.

Kinek van igénye átértékelésre?

A törvényjavaslat megállapítja, hogy

átértékelésre kerülnek az 1914 november 1-től 1918 június 12-ig koronarártékon kibocsátott államadossági címletek.

Az átértékelésre igénybe van a termelői és kereskedői, továbbá egyházi, közművelődési, szociális, közérdeket szolgáló alapítványoknak és

ilyen rendeltetésű más jogi személyeknek, ha a hadikölcsönt saját maguk jegyezték, vagy ha 1918 október előtt szerzett szoztrifikált kötvényük van. Közönséges jogi személyek nem részesülnek az átértékelésben. Az átértékelésre való igény az eredeti jegyzőnek, illetőleg az 1918 október 31 előtti szerzési igazoló kötvénytulajdonosnak házasátára és egyenesági rokonára is kiterjed. Nem terjed ki azonban másfajta örökre.

Az átértékelés kulcsa

Az átértékelés pengő értékre szóló, évi három százalékos kamatozó államadossági címletekre való kiterjesztés után történik.

Akinek kölcsönkönyvének névértéke az ezer koronát meg nem haladja, annak az átértékelés kulcsa száz koronánként tíz pengő,

és éven belül törlesztendő kötvényekben. Az ezer koronánál több, de kétezer koronát meg nem haladó kötvény tulajdonosa száz pengő névértékre, 40 év alatt törlesztendő államadossági címletre jut.

A kétezer koronánál nagyobb, de 25 ezer koronát meg nem haladó kötvények után minden ezerkoronás kötvényre ötven pengő névértékre, 40 év alatt törlesztendő államadossági címletre eszernének ki. A huszonegyezer koronánál nagyobb összegű kötvények esetén szintén 50 pengő az értékarány, 40 év alatt törlesztendő címletben, az ezer koronát el nem érő törédkösszeget azonban figyelmen kívül hagyják.

A zsidók kötvényei

Azok a zsidó kötvénytulajdonosok, akik a második zsidótörvény értelmében zsidónak számítanak, legfeljebb csak ötezer pengő névértékre államadossági címletet igényelhetnek.

Az ezen felüli összeget, illetőleg a többletet a zsidók kívándorlásának előmozdítására kell fordítani, ezerrint, ahogyan a második zsidótörvény a kívándorlás elősegítését előírja.

A nagyháboru eseményei

A keleti hadszíntér helyzetének a képe az elmúlt hét folyamán lényegesen megváltozott. Északon a télies időjárás miatt szünetelt a nagyobbszabú hadműveletek. Annál fokozottabb a harcú tevékenység a Sósópus és a Dnieper között. A nyugati híradások szerint a szovjet hadsereget átcsoportosították. Ezt írva nyitja Timosenko tábornag, aki a déli hadműveletek vezetését is átvette a megvert Budjennyi helyett.

Minden szovjet ellátóközpont és ellentámasz sem tudja azonban a németek Moszkva felé törő előnyomulását feltartóztatni. A hivatalos angol hírszolgálat is elismeri, hogy

„a lehetséges ellentámaszokkal sem sikerült megállítani a német hadigépezet előnyomulását.”

A német csapatok elfoglalták Charkovot, a Szovjet-Unió egyik legfontosabb hadiférlési és ipari központját és Kramarozsádját, a szovjet egyik legnagyobb harcokészígyárát. Átértékelés a németek felmérték a Krím-félszigetet. Már erős nyomást gyakorolnak Rosztovra is, a fontos fekete-tengeri kikötőre, aminek angol hírek szerint máris az a következménye, hogy az Irán felé érkező hadianyagot nem Rosztovra kell szállítani, hanem a Kaszpi-tenger felé.

Kétségtelen, hogy a déli árvevonalon a legerőteljesebb a Szovjet-Unió helyzete.

A harc az angol szigetország ellen is fokozódó erővel folyik tovább. A legutóbbi híradás szerint tizenhárom hajót és egy rombolót kilétek egy Gibraltarból Anglia felé vonuló megszerített hajókaravánból 47.000 tonna irtártalonnal.

Nagy eseménye a nemzetközi politikának Roosevelt elnöknek a tengerésznapon rádióba mondott propagandás beszéde. Azt állította, hogy tíz éves okmányok vannak a kezében, amelyek állítják a német kormánytól származnak. Az egyik okmányt szerint Németország Dél-Amerikát öt hűbéri államra osztja fel. A másik szerint német részről a protestáns, a katolikus, a mohamedán, a zsidó, buddhista és a hindu vallás megszüntetését követelik.

Német ültetések helyről erősen megagóztatják Roosevelt állításait és az elnökre olvasták, hogy Dél-Amerikát öt igyekszik határokra vonni s uralmára alá kényszeríteni. A vallások

Rendelkezik a javaslat a hadikölcsönsegélyzési akció visszafelkészítéséről. Aitit segélyt kaptak eddig, azok továbbra is segélyezésben részesülnek, új segélyeket azonban nem adnak. Az idegen megszállás alól visszatért területek kötvénytulajdonosaira vonatkozik a törvényjavaslatnak az a rendelkezése, amely felhatalmazza a pénzügyminisztert a cseh, román és jugoszláv átvételi elismervények érvényességének rendelteti uton történő szabályozására. A megszállt területeken ugyanis az utóállamok hatóságai annakidején részben vagy egészben beszedték a hadikölcsönkönyveket és ezekről átvételi elismervényeket adtak. Pénzügyminiszteri rendelet fogja megállapítani, hogy milyen átvételi elismervények fogadhatók el hadikölcsönkönyvek helyett az igények érvényesítésére.

megszüntetését pedig egyenesen „örült ötlet”-nek minősítik.

Roosevelt beszéde következtében Amerika a hadviselés útján ismét jelentős lépést tett előre.

A magyar seregteket derekasan kivészik részüket a déli szárazsági hadműveleteiből. Bajtársaságunkat és hősiességüket a legfőbb német hadvezetés is elismerte és dícséretre méltatta.

Honvédeink most az egyik Doneck-hátférr harcbanak.

POLITIKA

A KÖLTSÉGVETÉS BIZOTTI-TÁRGYALÁSA

A képviselőház bizottsági október 27-én kezdtek meg az 1942. évi költségvetés részletes tárgyalását. A pénzügyi bizottság új útszágát választott. Elnöke Szabó Gusztáv, helyettes elnöke Krády Ferenc lett.

A pénzügyi és közoktatásügyi együttes bizottság először a kultúra költségvetését tárgyalta és fogadta el.

A képviselőház pénzügyi, közigazgatási és társadalmpolitikai bizottsága október 28-án a belügyi tárca költségvetését tárgyalta, amely 85 millióval több az 1941-re előirányozott összegnél és egészségügyi gyermekvédelmi kiadásokra 53 milliót, szociális cölokra 97 milliót pengőt fordít. A bizottságok a tárca költségvetését elfogadták.

A pénzügyi és honvédelmi bizottság október 29-én letárgyalta és több hozzájárulással után elfogadta a közoktatási tárca költségvetését, majd delután az egyesített bizottságok az igazságügyi és költségvetési tárgyalták és fogadták el.

A PARLAMENTI SZÉCHENYI-EMLEKTÁBLA LELEPÉSE

Széchenyi István gróf emléktábla, születésének 150. évfordulójára alkalomból a parlamentben állított emléktábla, megkapó ünnepség keretében október hó 29-én leplezték le. Az emléktábla leleplezésénél a kormány tagjai, a képviselők, felszabási tagok és meghívottak nagygyűlésben jelentek meg. Az ünnepi beszédet Fábinyi Thimár ny. pénzügyminiszter mondta.

MERITOL arzenes permetezőszer, a régi bevált minőségben, továbbá **raffa, rézgálc, rézmészpor, cinkszulfát** kapható: **Magyar Mezogazdák Szövetkezete, Növényvédelmi-osztály** Budapesti, VI., Főbús-utca 25/a szám

A MEZŐGAZDASÁG FEJLESZÉSI TÖRVÉNYJAVASLAT A MÉP BIZOTTSÁGAI ELŐTT

A Magyar Élet Pártja földművelésügyi, közgazdasági, közlekedési és agrársportja Bányász Ferenc és Mayer János elnöke alatt három ülésben foglalkozott a mezőgazdasági fejlesztéséről szóló törvényjavaslattal. A javaslat vitáját Bánffy Dániel, báró földművelésügyi miniszter felzárkózása vezette be, aki a párt álláspontjához a közlekedési miniszterrel közösen állt. A javaslat célját és alapvető rendelkezéseit, felzárkózását a javaslat korábbi alkotói fontossághoz méltó szakemberi vita követte. Az együttes bizottságok a törvényjavaslatot általánosságban, majd Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter és Bányász János földművelésügyi államtitkár felvilágosításai után részleteiben is elfogadták.

Halottak-napján

A halottakról való kegyetes megemlékezés komor pompájú ünnepet illik ezeken a napokon. Mindenszentekről és Halottak-napjáról. Elkorra elkorra már a nyár képrajzát színezi és az enyvesztés sárgás-barna, száraz fenyét, még pompábbra fakítja az őszi kőr. Híyenkor felgyullad a szívekben szeretetteljes megemlékezés hánykolásai ezeken a napokon, felállóban fénylenek egy-egy pillanatra körünkben látjuk újra azokat, akikről könnyes szemmel kellett elbúcsuzni... S a hálás, kegyetes szeretet, amely a temetők sárpútja és virágdiszes strijai, a korhadó, hűsörösködött fakerszeteket és márvány-síremlékeket egyformán meleg fényvel öleli körül, ott leng a feltétel tömegsírjai felett is, amelyeknek lakói azt az örök magyar álmot álmodják a szebb, jobb jövőből, amelyért ezer esztendő alatt annyi szív ota vért... Közvetlen vérségi hozzátartozói körül Rejtek is gondol ezeken a napokon minden magyar ember; gyászunkra el nem fakuló aranyhímet von a büszkeség és a kegyetes hála. Igen, büszkék vagyunk és hálaival gondolunk Rejtek, — mindazokra, akik, mint igaz magyarok, fegyverrel kezükben igaz vitézséggel álltak ért itt Európa keleti kapujában és így nekik köszönjük, hogy él magyar és él Buda meg! A sokszázévezrenyi arcu és nevi ismeretlen Katonára is emlékeznünk ezeken a napokban, amelyekben újból folyók és tart állandóan a toborzás a névtelen hősök hadserűeire, amelyek első kapitányra bizonyára még ma is Csaba királyfi odafenn a Hadak Utján... Rejtek gondolunk és imádkozunk, hogy az elhunyt ezer év alatt kiemelt vérből, elhullajtott könnyűből, alshajottat vágyból, új ezer év élete sarjadjon és ez az élet mindenben méltó legyen minden Halottak-napján meggyászott hőseinkhez... b. k.

A hárommilliárdos országepítő költségvetés a Ház előtt A pénzügyminiszter a képviselőház elé terjesztette az 1942. évi költségvetést

A képviselőház október 23-iki ülésének kimagaslóan nagy esemény volt, hogy ezen az ülésen nyilvánította be, hatáiban beszéd kíséretében, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter a legnagyobbot dallt ország 1942. évi költségvetését.

Ez a költségvetés hírvárt nevezhető az országepítés költségvetésének, mert hatalmas munkaprogramokat fejez ki, amelyek programok minden apró részlete, a költségvetésnek minden fillérére az országepítés minden célját szolgálja.

Ebben a munkaprogramban legelső sorban a honvédelem bír grásis jelentőséggel; hiszen hadbanálló nemzet vagyunk; nemkérve fontos és, bár ma eszünkkel, de ugyancsak az országepítés célját szolgálja, a szociális kérdések, a családnevelés problémáinak intézményes megoldása. Utolsónak említiük, bár jelentőségében semmi sem áll az előbbiektől magától, a termelés, főként a mezőgazdasági termelés fokozásának kérdése és a földdel kapcsolatos szociális szempontok, földreformpolitikai teendők megvalósítása. A kultuszra kevésebb, oktatásügyünk kiszélesítése, elemi iskoláink számának fokozása ugyancsak a kormány előterjesztett programját képezi. A nagyfontosságú üléseiről az alábbiakban számolunk be.

A pénzügyminiszter expozéja

Rendkívül nagy érdeklődés mellett nyitotta meg Tasnádi Nagy András házelnök a képviselőház október 23-iki ülését, amelyen a gyengédként Győrffy-Bengyel Sándor közéleti miniszter kivételével, a kormány valamennyi tagja megjelent.

Az ülés megnyitása után az előnk bejelentette, hogy a képviselői közgyűlésnek a Felméltóság Asszony akciójához, majd indítványt terjesztett a Ház elé a zsidó felételekre való átírást megtiltító törvényjavaslat benyújtására.

Kisebb bejelentések után, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter terjesztette be a hadikölcsönök valorizálásáról szóló javaslatot, amelyet lapunk más helyén ismertetünk. Ezután került sor a pénzügyminiszter expozéjára.

A pénzügyminiszter nagyjelentőségű beszédét a honvédelem iránti meleg elismerés hangulatszával kezdte meg.

Szeretettel szolt azokról, akik a távoli harctereken német és olasz bajtársainkkal együtt, dacoséget dicsőségre halmoznak és ezzel lehetővé teszik, hogy itt békés munka folyjék.

A költségvetés terve, megállapította a miniszter, hogy az magabizonyossá a visszatért Kelet és Erdély kiadásait is, de a Bácskát nem, amelyről külön történik majd gondoskodás.

Beszéde további során megemlékezett a miniszter arról, hogy a hadikölcsönök valorizálásánál a méltósság és a szociális szempontok vezették. A miniszter ezután köszöntést mondott az adófizetők nagyszámának, amely a rendkívül áldásos méltóságot adta és adja adófizetők, tehermentelési készségének.

Hangsúlyozta a pénzügyminiszter, hogy

a költségvetés összehállításánál három főszempontot vetett figyelembe: a honvédelem megvédését, a szociális gondoskodás

terjesztésére és a gazdasági élet fejlesztésére tárekedett.

Rámúlt a miniszter arra, hogy a munkások és a honvédek beruházásokat előirányzott egymilliórdos program 282,5 millióra emelkedett. Ez a program most ismét lényegesen kibővült és 4500 millióra emelkedik. A honvédelem fejlesztésére a költségvetés egyébként a tavalyi 286 millióval szemben 581 milliót irányoz elő.

Általános kelésedet fogadta a miniszternek azt a bejelentést, amely szerint

szociális gondoskodásra 210 milliót, munkaadalmak teremtésére 520 milliót, a földművelésügyi tárca kiadásaira, a tavalyi 53 millióval szemben, 153 milliót irányzott elő.

Leszegezte a miniszter, hogy ekkora összeget Magyarországban még soha nem fordítottak földművelési célokra.

Egyedül a mezőgazdasági szakoktatás fejlesztésére 20 millióval, a vízrendezésre 23 millióval szerepel ebben a tételben. Birtokpolitikai célból a tavalyi 4,5 millióval szemben tízmilliót fognak fordítani. A telepítési alap kiadásait 17 millióról 26 millióra emelik.

Bejelentette ezután a miniszter, hogy a mezőgazdaság-fejlesztés törvényjavaslat hamarosan a Ház elé kerül, de elkészült az iparfejlesztési törvényjavaslat is.

A miniszter ezután a következő szavakkal fejtette ki a termelés fokozásának fontosságát:

— Mindenekelőtt a termelésnek a célja csak egy lehet, — folytatta Reményi-Schneller Lajos — többet termelni! A termelés nagyrésze jelenleg honvédelmi célok szolgálatában áll. A termelés és fogyasztás helyes arányát hobbos időben csak fogyasztási korlátozásokkal lehet elérni. Nemesek Európában hanem most már az egész világon vannak fogyasztási korlátozások. Korlátozások lennének nálunk még akkor is, ha nem éreznék még mindig a múltévi rossz termés utóhatásait. A közönséges tehát le kell szüntetni legénnyel és takarékoskodnia kell.

— Aki ezt már meglette, annak közhímet mondunk. Aki pedig nem szálkéskedik, minifenelelt pedig ne álljon fel mindenféle édeszós híresztelések és viselkedésellenes azt a lemondást, amelyet mindnyájunknak viselünk kell.

Ez mélyen belevált az egyén életébe, ez azonban mindenütt így van, sőt minden állítani, hogy másutt fokozottabban van így. Ha ezadójuk katonáinkat, legyünk mi ismétők hozzájuk is, velük hűsösen a szükségessé áldozotkat.

A miniszter ezután az árpelitokról elmondott meg és bangoztatta, hogy

a kormány a legerélyesebb rendelkezésekkel fogja megorolni az áruhalmozás, elrejtés, árdírgítás minden kísérletét is.

Hangsúlyozta, hogy a kormány meg fogja akadályozni a pengő értékrombolását, senki se számítson arra, hogy újból infláció lesz, mint a világháború alatt és után volt. Rámúltott a miniszter arra, hogy még a világháború költségeit kiemelték százezrek erejűg hadikölcsönökből fedezték,

ma a rendkívüli kiadásokat 50 százalékos erejűg adókból és csak 50 százalékos erejűg fedezik kölcsönökből a kormány.

Ezután ismételtén fejezte meg az intéte a lakosságot.

Beszédét a pénzügyminiszter a következő szavakkal fejezte be: — Az előterjesztett költségvetés köz-

gazdasági költségvetésnek, a munka költségvetésének merem nevezni. Munkáit ad az állami beruházások és munkaadalmak jelenlétében emelt keretében, a munka és a termelés fokozását kívánja elérni a termelés előmozdítás és szociális célú támogatásokkal. A költségvetés deficitet mutat, de az a deficit csak számszerű passzívum, mert az ország a közgazdasági szempontjából aktívumot jelent, hiszen azok a közgazdasági megtermékek, melyek a költségvetésben benne vannak, lényegesen meghaladják a deficitet.

— Merem állítani, — folytatta — hogy ez a költségvetés a legértékesebb. Amikor ezt mondok, akkor nem vagyok optimista, mert a költségvetés súlyos viszonyok között állózatok is követelnek és fognak követelni a jövőben is. Arra törekedtem, hogy olyan állami, pénzügyi és közgazdasági törvényekkel, melyek szilárd hadállást biztosítsanak a jövő pénzügyi és közgazdasági közelméletre.

Keményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter több mint másfélóra beszédét percekig tartó taps és éljenzés fogadta.

A Ház ezután a költségvetési bizottsági tárgyalásának idejére elhagyta üléseit.

A költségvetés főbb adatai

Az 1942. évi költségvetésnek bevételei tétellei összesen 3.262.500.000 pengőt, kiadási tétellei 3.256.500.000 pengőt tesznek ki. A hiány tehát 173.800.000 pengő.

A költségvetés fontosabb kiadási tétellei a következők, millió pengőkben. (Zárjelben mindennél közzük, hogy az illető tételre az 1941. évi költségvetés mennyi irányzott elő.)

— Kormányzati tisztelgatói évi 100.000 (100.000) pengő; Kormányzóság: 1.1 (0,9); Országgyűlés: 6.1 (5.1); Miniszterelnökség: 16.2 (13.6); Küllügyminiszterium: 17.7 (16.4); Közéletügyi tárcaénelki min.: 15.4 (7.6); Rejtgymnizterium: 285.3 (200.4); Pénzügyminiszterium: 239.5 (157.7); Iparügyi miniszterium: 52.1 (15.1); Keresék és közl. miniszterium: 108.9 (52.6); Földművelésügyi miniszterium: 156.7 (53.7); Vallás- és oktatásügyi miniszterium: 218.8 (132.5); Igazságügymin.: 62.7 (43.); Honvédelmi miniszterium: 581.3 (385.8) millió.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelettel előfizetőinket, akiknek előfizetése október 31-én lejárt, hogy a csatló befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat szíveskedjenek beküldeni, nehogy a lap kiadásában felelősség álljon.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:
Nagydíj 1.-P
Földjére 2.-P
Egész évre 4.-P
A VASÁRNAP kiadóvafala, Budapest, V. Báthory u. 24.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfi-tenyésztés a törvényesen védett Rákoshelyi bakteriummal! Kapható és megrendelhető csak AULITZKY OTTÓ Budapest, VII., Deákány u. 1. sz. 2/a. Árak: Demijonnal Budapest 4 8 10 15 5.10 7.50 9.00 11.40 13.80 16.80 Tanulmányi prospektus c-élap olvasásának ingyen!

A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MUNKÁSOKHOZ!

A Berlini M. Kir. Főkonzulátushoz beosztott M. Kir. Gazdasági Munkaügyi Felügyelő közleményei:

1. A magyar-német társadalombiztosítási szerződés értelmében a Németországban dolgozó magyar munkás otthonmaradt családjainak betegsége esetén joguk van betegségi segélyre. A betegségi biztosítási szolgáltatásokban azonban csak 13 hétig részesülhetnek. A segélyeket az Országos Társadalombiztosító Intézet kerületi pénztárai szolgáltatják ki.

2. A munkások kis zöld könyvében van egy zöldszínű hazatérő jegy. E jeggyen lévő adatokat pontosan ki kell tölteni, mert ennek alapján állítják ki a magyarországi vasuti jegyet.

3. A hazaszállítást a német hatóságok végzik. Előreláthatólag november közepe és december közepe között. December derekán már minden munkás otthon lesz.

4. Aki már megkereste a hazautalható márkaszegetet, továbbra is tegyen eleget becsülettel szerződésének. A munka abbahagyását szigorúan büntetik.

TÖRÖK ENDRE
m. kir. gazdasági munkaügyi felügyelő.

ÜZENETEINK:

F. Nagy Gyula, Bruck a. D. Leithe: A kérdés egyelőre tárgyalás alati áll: amikor a döntés ismeretes lesz, azt közölni fogjuk. — Sass Gábor. Wien-Guntramsdorf; Ócsai Józsefné, Ascherlesner: Varróegypárti vámmentesen nem hozhatunk háza. Ha varróegypárt be tudnak szerezni és háza akarják hozni, meg kell fizetniük a vámat. Hogy ez mennyi, azt nem tudjuk. — Székely Józsefné, Nauen: Fentüli üzenetünk önének is szőlő; varróegypárt vámmentesen nem lehet hazahozni — A Jánosné, Uhrlesner. Post Eilsleben: Köszönjük a küldött és nagyon szép gondolatokat ki-fejező verset, amelyet csak terjedelmes volta miatt nem közölhetünk. Reméljük, akad majd rövid-ből és is irásai Németországból hazalérvé is felkeres majd. Üdvözlet. — Mészáros Gizella, Karow. Post Güstrow: Igen, csak jelöljék meg az utalványon, hogy melyik hónapra esik keresetükön van szó. — Meta Arankát és Meta Gusztávnét kéri Suta Etelka, Schöneberg, Post Stolpe, Kreis Angermünde,

hogy közöljék mostani címüket, mert hazulról érkezett leveleiket akarja utánuk küldeni. — Mester Zsófia, Hillersdorf über Hersberg: Gyümölcsfélék, romlandó holmik csak annyit hozzanak, amennyit az uton el tudnak fogyasztani. Először ismert a német hatóságok nem fogják kiengedni az országból, ha ilyen kísérletet tesznek, kellemtelenségnek teszik ki marukat. Közöljük azt a kérést, hogy bárán di testvére írják meg címüket. Üdvözlet.

— Szép György, Dornitz, über Könnern (Saale): A lapot megindítottam itthon címére és közöljék hazaküldött üzenetét: „Üdvözlésünk küldjék kedvesanyunknak és szüleinknek. Rövidesen viszontlátjuk egymást.” — Schaffhauer József, Walde, über Stefanhagen; Örmöml elvlastur lelkeshang, hazafias ér-zésről tanusodó levélét. Kérésével forduljon Török Endre m. kir. gazdasági munkaügyi felügyelő urhoz. Címe: K. Ung. Generalkonsulat, Berlin SW. 11, Dasaauerstrasse 28 —29. — Tóth Béla, Lager Setzdorf, Sudetenland. A transportal mindenkinék haza kell jönnie. Üdvözlet.

Sertésenként egy-másfél mázsa árpát kapnak a sertéshizlálók

A közellátási miniszter azoknak a hizlálónak, akik az ország közellátási céljaira sertéseket kívánnak hizlálni és ezeket a sertéseket kifizetése erre a célra letelek, a rendelkezésre álló kereten belül gondoskodni kíván a sertéshizláláshoz szükséges árpamennyiségéről.

Minden darab, közellátási célra utjonnan lekötött sertés után egy-másfél mázsa árpa igényelhető.

azserint, hogy a hadilátásra került sertésnek milyen a súlya.

Az expresszhizláláshoz darabonként másfél mázsa árpa igényelhető, időszakos hizlálók után darabonként egy mázsa árpa kitulására lehet számítani.

A hizlálás megkönnyítése és elősegítése céljából gondoskodott a közellátási miniszter arról, hogy a hizlálókhoz hizlálók indokolt esetben a hizláláshoz sertéshizlálási célra, vagy a takarmányok hibába kapják.

Ugyancsak gondoskodik arról is a közellátási miniszter, hogy elsősorban azok a hizlálók részesüljenek szériáltt tempore kitulalásában, akik serté-

süket hizlálásra céljaira így lekötött. A sertéseket az ország közellátási céljaira a Magyar Állat és Állati Termékek Szövetkezetének (Budapest, V., Anliuh-ur. 8.) kell lekötöni és a szóban levő szerződést utján töltetni és árpának a hizláláshoz való eljuttatása és hizlálási hitelek nyújtása.

Aki tehát sertéseket hizlaltatás céljaira kívánja lekötöni, árpakitalás, esetleg hitelnyújtás, vagy mind a kettő ellenében, ilyen irányú szándékát közvetlenül a Magyar Állat és Állati Termékek Szövetkezetének (Budapest, V., Anliuh-ur. 8.) jelentse be.

A szóban levő szövetkezés a szükséges felvilágosítást és ezoroldási mintát az érdeklődőknek haladéktalanul megadja, illetve megadtilti.

Novemberi huzkamattulcs. A Pénzüntéti Központ közhírre tette, hogy a buzaüzlegetveleken folyósított és buzaértékre szóló kölcsönök törlesztés részleteinek befizetésénél és a buzaüzlegetvelek kamatszelveinyeinek beváltásánál folyó évi november havára átszámítási kulcs gyamant 1 q buzá 30 aranypengővel kell értékelni.

RenDELETEL a hadikölcsönkötvények utólagos letéthehelyezéséről

A hivatalos lap október 25-iki száma közli a kormány 7300—1941. M. E. számu rendelését a hadikölcsönkötvények utólagos letéthehelyezéséről. Eszerint azok részére, akik a hadikölcsönkötvényekre vonatkozó korábbi rendeletekben megszabott határidők alatt ánhibájukon

VASÁRNAP 1941 október 31. 4
kivül nem tudták kötvényeket letéthehelyezni, a pénzügyminiszter a letéthehelyezést különösen méltánylást érdemlő esetekben utólag engedélyezheti. Az erre irányuló kérvények, a késelelem oklat igazoló iratokkal együtt, legkésőbb 1941. é. november 31-ig a Pénzüntéti Központ hadikölcsönosztályánál (V. Nádor-utca 25—27.) kell benyújtani.

„Csak a gyáva fél, az erős ellenáll!” jelmonddal avatott zászlót a Széchenyi-Szövetség

A Széchenyi-év egyik legbensőségesebb ünnepe folyt le október hó 26-án, vasárnap délután a legnagyobb magyar alapította Országos Magyar Gazdasági Egyesület budapesti székházában, ahol a főiskolai ifjúság egyre nagyobb jelentőségre emelkedő szervezetének, az Országos Széchenyi Szövetségnek zászlaját avatták fel. A Széchenyi-család piros-kék sáineiben készült zászló — az Országos Központi Hitelesítveket adományra — egyik oldalán a magyar címet, a másikon Széchenyi István gróf képmását viseli, körülülte ezzel a felirattal: „Csak a gyáva fél, az erős ellenáll!” A Szövetség ugyanis a legnagyobb magyar halhatatlan írsáihó el az acélból készült mondatot választotta jelmondatának.

A Széchenyi István gróf eszméiváglavá összeforrott hallgatóság előtt Barcza József, a Szövetség titkára, nyitotta meg az ünnepséget, majd Bogrnér Elek adta elő Balázs Györgő: „Széchenyi!” című hatásos versét. Ezután Borbányi Gyula, a Szövetség alelnöke, mely és megkapó mondatokban tett hitvallást a legnagyobb magyar örökérvényű igéi mellett. Most következett az ünnepség legkimagaslóbb eseménye:

Schandl Károly dr. m. kir. titkos tanácsos, a Széchenyi Curia elnöke, mondatolta el az avató beszédét. Beszéde méltón sorakozott mindazokhoz a megnyilatkozásokhoz, amelyekben Schandl Károly, a Széchenyi-kultusz utórtörje, közel negyven esztendője teljes lélekkel hirdeti a legnagyobb magyar mindenkori dő igazságát. Beszédét Széchenyi István grófnak

az ifjúsághoz intézett gyönyörű szavaival így fejezte be:

— *Ti hadizók reményei, ti vagytok meghívta egy sorsdöntéssel megmennti, ti egy fejletlen törzsfajfaj képviselők! Merjétek nyugot lenni, ti, kik valaha jobbra vagytok meghívta, valami jobb szelleműek, kik egy szóból jönnének lehettek urai! Légyétek végre valódi hazafiak, melyen kívül nincsen számotokra hely!*

Elkeses tapasztalásról felelt Schandl Károly szavai után, majd Széchenyi Bertalan grófnak, a felsőház elnökének feleségét, mint zászlósnya, aranyozott szegetet vett a zászlóshöz a család jelmondatának: „Ha Isten velünk, ki ellenünk!” elmondása mellett, utána pedig a zászlót átadta a Szövetségnek. Haldiz Géza, a Széchenyi Szövetség kitünő elnöke, meghatott szavak kíséretében vette át a gyönyörű zászlót, amelynek rudjára a Honszeretet női csoportja és Kőszegemete község lakossága egy-egy nemzeti színi himzeti szelvényzöld küldött. A zászlószegek beverését legképeben Schandl Károly dr. végtele el, miközben ezt a rövid, de mindent kifejező magyar kivánságot mondatolta:

— *Széchenyi Magyarországdért!* Végül üdvözlések hangzottak el és felavatták a zászlóseget adományozók névsorát.

A szép és komoly ünnepség, amelyen a Falu-Gazdaszövetség Szekeres László dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, Gyvezető igazgató és Meyer Emil főtitkár képviselték, ezzel véget ért.

(Am. a.)

Hangya-székházavatás Szombathelyen

A Hangya vezetősége már régebben elhatározta, hogy nyugdíjaztatási nyugónak egy részét vidéki ingatlanokba fekteti és s ezzel egyrészt megfelelő ottomni bizosít az illető város helyi szövetkezetének, másrészt hozzájárul a vidéki városok gazdasági megerősödéséhez és a vidéken mutatkozó lakéhiány enyhítéséhez.

E programjának megvalósítása során a közelmúltban Debrecenben épített hatalmas bérházat, most pedig Szombathelyen a város főterén épült fel nagyszabású bérpalotája, amelyet október 24-én adtak át rendezésének.

A házavató-ünnepségen megjelent: Grisz József dr. megyéspüspök, vitéz Szilas István főispán, Horváth Kálmán dr. aleispán, Lopaohy György dr. miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató, vitéz Alagy László vezérornagy, Waldner József dr. püspöki helynök az úttanoknok, Gólya Gyula dr. nyugdíjreformbizottsági rektor, Simon László dr., tankertelűti főigazgató, Vető Gyula miniszteri tanácsos, Petrányi György dr., h. főkapitány, Szekeres László dr., a Falu-Gazdaszövetség igazgatója, Esső Sándor országgyűlési képviselő, Vértessy Vilmos MÁV üzleligazgató, szemtanórtói Radó Lajos felősházi tag, Vuchetich György mezőgazdasági kamari igazgató és még

igen sokan a város és a vármegye igazgatóságának előkéségei és a köznyelvi szövetkezeti vezetők sorából.

Az ünnepséget Grinyecz György, vezérnöknek elnöke nyitotta meg, aki nagyhatású beszédben ismertette az összes vidéki Hangya szövetkezet közül legnagyobb forgalmat lebonyolító szövetkezet történetét.

Wünescher Frigyes dr., a Hangya Központ alelnök-vezérigazgatója beszédben hangsúlyozta, hogy

ezt a házat is, mint annyi más alkotást, az egész ország szövetkeztinek együttes munkája létesítette.

Szandl László dr. eszpercs-plebános rámutatott arra, hogy ez a ház egy igazi kristály gondolatból bódadt létezés, mert állította szembe a háttérrel és a kibemerevített szem. Mészáros Hugó dr. polgármester a szövetkezeti szeszaforga jelentőségét emelte ki, amely Szombathelyen a magyar gazdasági életnek újabb erőtlenyét építette fel.

Az ünnepség befejeztével a résztvevők a helybeli szövetkezet főzletének korszerű és minden igényt kielégítő helyiségeit tekintették meg, amelyekben közel 40 alkalmasított dolgozik.

5 VASÁRNAP 1941 október 31.

GAZDATUDOMÁNY

A fátörzsek ősi bemeszelése

A cserespekkéri fák törzsét össze bemeszelni felesleges, sőt káros dolog. A méz nem illi meg a rozavorkát, hanem egy jól záró réteggel vonja be fészüküket, egyenesen megövi őket a hidegtől, nedvességtől, tehát biztosítja nekik a savtartalma átélést. A cserespekkéri fák törzsét alaposan le kell kaparni a kaparkot elégtelni.

A meszelés csak a fiatal, kimonodtan déli (erősen napos) felkésben lévő fáknál indokolt, hogy ezeknek leve a télen meg ne repedezzen. A fagyrepedések ugyanis így keletkeznek, hogy a téli dermetségben lévő sima háncsvetretre teli derült napokon rásüt a meleg napugár, a megerdemert sejtek kiengednek, éjjel pedig megint megfagyának. A kiengedése és a megfagyás folytonos váltakozása okozza, a háncsvetret több helyen megreped. A fehér meszréteg visszaveri a napugarakat, a dermedt sejtek nem engednek fel s így az irtalmas hőingadozás nem következik ki.

A lehullott leveleket ne hagyjuk a gyümölcsösben!

Lehullott levelek rendszerint a gyümölcsfák alatt maradnak. Ez nem jól van így, mert a lehullott leveleken igen sok gombabetegség spórája telel át. A levél később ugyan elkorhad, de nem mennek tönkre a spórák, melyeket majd tavasszal milliószámra rájött szájjal a szél. Az ilyen elkorhadott lombból keletkező spórátömeg tehát az egész környéken veszedelmes jelent.

Hogy ettől szabaduljunk, a hullott lombot hetenkint össze kell gereblyézni s aztán a komposzttelepre vinni; ott mézspórral rétegezve elkorhad. Az ilyen elkorhadott, mézspórral kevert komposztrágya jól felhasználható a konyhakertben, cserpeves virágok alá, de még a szántóföldön is.

GAZDAÉLET

Szőlőművelésképző iskola Sátoraljujhelyen. Banffy Dániel báró földművelésügyi miniszter Sátoraljujhelyen szőlőművelésképző iskolát állított fel. Az iskola célja olyan szőlő-és pincemunkások kiképzése, akik mint szakmunkások, elismertésként munkavetők, esetleg kisebb szőlőgazdálkodók és borpincészetekben mint szőlő kezelők, munkások alkalmazhatók. A tanév március 1-től november 30-ig tart. A tanítás ingyenes.

A DULGUTÁKRÓL EL KELL TÁVOLITANI MINDEN GYOMONVENT. A földművelésügyi miniszter rendeletet intézett a növényegészségügyi körzetek vezetőihez, valamint a törvényhatóságok első tisztviselőihez, amelyben feloldás teszi őket azért, hogy a mezei dűlőket gyomtalansításáról gondoskodjanak és ennek előzését személyesen ellenőrizzék. Minden birtokos, egész birtokos területén, minden üfentartó pedig, területén, minden üfentartó, az üfészék területén, mindenhol böteles a szorb gilyes, továbbá az egyéb gyomot és gazt kiirtani. Gaz- és gyomfoltokat nem szabad meghagyni, s a fölönben lévő gyo-

mot kaszálat után azonnal össze kell gyűjteni és el kell égetni. Ez a szigorú rendelkezés elsősorban az olaszrúti növénytermesztés érdekében szolgálja, amelyet az egész ország területén elterjedt gyomnövények nagy mértékben veszélyeztetnek. A községi előjárások útján rövid határidővel tünek ki a gyomirtásra, amelyet, ha az üfentartó el nem végez, a hatóság az ő költségére hajt végre.

A tölkmag összegyűjtése holdanként 100-150 pengő külön bevételt

Eltemették Végvári Reményik Sándort

Erdély nagy szülöttjé, a nemzet halottját, **Végvári Reményik Sándort** október 26-án temették el az egész magyar nemzet örjási részvétele mellett. Nagy költő volt. Az irtoztos nemzetet örjási részvétele mellett. Nagy költő volt. Az irtoztos nemzeti szereplésének idején, amikor hazánk részére szaggatták a nemzelnék nagy részét rabigába görnyesztették, hallatlan erővel buzogott verseiből a magyar fájdalom. Ó volt a tantörít-hatálan magyar hitnek s a nem alkalvó megmaradásnak legfőbb hitvallója. Evéken át csak mint Végvárit ismerték Erdélyben s a csonka hazában is. Évek múlva tudódott ki, hogy a csodálatos és mindenütt szavalt verseket **Reményik Sándor** írta.

Kolozsvár szülötte volt, de ősrégi felvidéki családból származott. Nemzete már réglen szívbe fogadta és nagyra becsülte. Tagja volt az iro-

jelent a gazdának. A *Futura* gyűjtőhelyei s elsősorban a *Hangya* főkiját az olajgyártásra alkalmas tölkmag mázsáját az átadásra kindit mennyiség szerint 42-45 pengő fizetnek. A tölkmaggyűjtés akcióval kapcsolatban a Tiszajobbpartú Mezőgazdasági Kamara nagybarármány propagandát kezdett, hogy a bukkaricarbényel egyidejűleg betakarított lakarmányok felhasználások minél több tölkmagot gyűjtsenek össze.

Kis faluk visszahív...

dalmi társaságoknak, s Erdély visszatértek a Corvin-láncaot is elnyerte. A halott kérvénye irtoztos virágzó borította el. Koszortú költőt a többi között: **Bárdossy László** miniszterelnök, **Hóman Bálint** kultuszminiszter, Tudományos Akadémia és az irtoztos társaságok. A miniszterelnök megleghány részvétélirtoztos is küldött Kolozsvár polgármesteréhez. A gyászszertartást **Turóczy Zoltán** evangélikus püspök végezte. Gyászbeszédében, **„nagy magyar éjszaka örökös virrasztó vitáinak"** nevezte Végvári Reményik Sándort.

Az is volt. A csüggedés irtoztos, az elesettek felemelője, a kétérdők megcsörtője. Gyenge szervezete ellenére örjási munkát végezt, amíg megérte szülővárosa visszatérő és magyar testvérei felzabálását. Csak aztán gyűrt le a gyilkos kör, ötvenévesen korában.

Ki kapja meg a „VASÁRNAP NAP TÁRT?”

Örömmel jelentjük olvasóinknak, hogy az 1942. évre szóló „**Vasárnap Napot**” előállítási munkálatai sorévan folyának és legkésőbb karácsonyig befejeződnek, úgy hogy az ünnepekre valamennyi előfizetőnek asztalán ott lesz a pompás ajándék-könyv.

A **Vasárnap Napot** karácsonyi ajándékként megkapja minden olyan előfizetőnk, akinek előfizetése **legutóbb folyó évi december hó 31-ig rendezve van**, vagyis, aki a naptrákrák szátküldésének időpontjában nem lesz hátralebaban. Ehhez a feltételhez minden körülmények között ragaszkodunk kell, éppen ezért kérjük hátralebátos előfizetőinket, hogy

legkésőbb folyó évi december hó 15-ig az előfizetési hátralebátot címünkre megküldeni sziveskedjenek.

Az újonnan belépő előfizetők is megkapják az ajándéknaptrák, de csak abban az esetben, ha két pengővel **legutóbb egy félre előfizetnek a lapra**. Ez a kikötés mindazokra vonatkozik, akik november hó 15-ike után lépnek a **Vasárnap** táborába. Szükséges volt ilyen megszorítást

tenni, mert a multban azt tapasztaltuk, hogy sokan csupán azért fizettek elő a lapra egy pengővel egy negyedévre, hogy naptrák kapjanak. Amikor aztán a negyedét eltel, nem újították meg az előfizetést. Azt hisszük, mindenki természetesen fogja találni, hogy egy pengőért naptrák és három hónapig lapot küldeni teljes lehetetlenség.

Végül ismételn és nyomtatékosan kérjük hátralebátos előfizetőinket, hogy előfizetéseiket mielőbb rendezni sziveskedjenek.

Az idegen katonaság okozta károk megtérítése

A kormány rendeletét adó ki a magyar állam területén tartózkodó, illetőleg átvonuló idegen katonai csapatok (alakulatok) okozta károk megtérítéséről.

A rendelet szerint, ha valamely idegen állam katonai csapatai (alakulatok) a magyar kormány hozzájárulásával a magyar állam területén tartózkodnak, vagy azon átvonulnak, a magyar állam területén tartózkodó vagy átvonuló katonai csapatok (alakulatok), illetőleg a katonai csapatok

költelékébe tartozó személyek által a magyar állam területén akár szolgálatban, akár azon kívül okozott károkat — ideértve a gépjárművek okozta károkat is — a magyar királyi igazgatás felelős, feltéve, hogy a kártérítés követelésére jogosult személy követelést a káreset napjától, ha pedig a káreset a jelen rendelet hatálybalépése előtt történt, a rendelet hatálybalépésétől számított hatvan nap alatt akár a káreset helye, akár a kártérítés követelésére jogosultnak lakóhelye szerint illetékes községi előjáróságnál (polgármesternél) bejelentette.

HIREK

Kis faluk visszahív...

Jegyváros reggel, amikor elmentél, Tudán azt hitted, hogy mindent elfeledtél.

De semed könnyezett és úgy megtele, a szív, tudom, hogy visszahív.

Kis faluk emléke, tudom, hogy visszahív.

Hallgattad-e olykor az eszharang szavát,

Mely a szellő szárnyán zengött a völgyben?

Észlelt hangjától úgy megébedt a szív,

Kis faluk emléke, tudom, hogy visszahív.

A fonóban most is dalolnak, mesélnek, Szénes álmodt szömek lényok-legények, Tündérmesék szárnyán újra éled a szív.

Kis faluk emléke, tudom, hogy visszahív.

Esti néma csendben a kis patak csobog,

Csillogó tükrében ezer csillag ragyog, Holdfényes éjszakán rádalt szíve a szíve,

Kis faluk emléke, tudom, hogy visszahív.

IZOKOLAY BALINT

A kormányzó a keresztapja vitéz Nagy Péter honvéd tizenegydik gyermekének. A Kormányzó Ur ismété kitüntetést egy derék szorgalmas, nagycsaladú katonát, vitéz Nagy Péter újfehértói lakost, azzal, hogy tizenegydik fiúgyermekének keresztapját tisztelt elfogadta. Öfóméltaság személyének a keresztelői ünnepegen való képviselével és keresztelői ajándékának átadásával vitéz Nagy Péter újféhértói vezérőrnagy, vitéző társzkapitány bizta meg.

A szegedi honvédek bekapcsolódnak a nyomorényhívó akcióba. A szegedi hadtest parancsnoksága értesítette a város polgármesterét, hogy a szegedi helyőrség tisztái és altisztái kara, miként a multban, most is bekapcsolódnak a nyomorényhívó akcióba és november 15-től kezdődően naponta 50 szegényt lát el ebéddel.

Többszörös terhelő és teherszálló könnyű szállító gumikerekes ZELENSKI-kocsival Sárban nem süllyedsz!

Teherszálló-pótkocsik és karosszériák

Gróf ZELENSKI RÓBERT Gépgyár Kft.

Pestszenterzsebét, Mikszáth-utca 18. sz. Telefon: 147-212, 347-566

„MÁTYÁS-ZÚZÓ“

legmodernebb egytetemes örlő-, szártépő- és silótöltő-gépek. Üzemkőzben cserélhető szíttákkal és metasztárokcsokkal. Alacsony fordulatszám.

